

DECYZJE

DECYZJA RADY (UE) 2017/1789

z dnia 25 września 2017 r.

uchylająca decyzję 2009/415/WE w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Grecji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 126 ust. 12,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 27 kwietnia 2009 r., kierując się zaleceniem Komisji, Rada stwierdziła w swojej decyzji 2009/415/WE ⁽¹⁾ podjętej zgodnie z art. 104 ust. 6 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) istnienie nadmiernego deficytu w Grecji. Rada odnotowała, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2007 r. 3,5 %, przekraczając tym samym wartość referencyjną określoną w Traktacie na poziomie 3 % PKB, a w 2008 r. jego wysokość szacowano na 3,6 % PKB (bez uwzględnienia dochodów jednorazowych; po skorygowaniu o dochody jednorazowe – 3,4 % PKB). W odniesieniu do 2009 r. prognozowano, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 4,4 % PKB (3,7 % po skorygowaniu o dochody jednorazowe). W 2007 r. dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 94,8 % PKB, natomiast w 2008 r. – 94,6 % PKB, a więc znacznie przekroczył wartość referencyjną określoną w Traktacie, która wynosi 60 % PKB. Według śródkresowej prognozy Komisji ze stycznia 2009 r. przewidywano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wzrośnie jeszcze bardziej, osiągając poziom 96,3 % w 2009 r. i 98,5 % w 2010 r.
- (2) W dniu 27 kwietnia 2009 r., zgodnie z art. 104 ust. 7 TWE i art. 3 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 ⁽²⁾, Rada – działając na podstawie zalecenia Komisji – skierowała do Grecji zalecenie, aby państwo to skorygowało swój nadmierny deficyt najpóźniej do 2010 r. przez obniżenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej 3 % PKB w wiarygodny i trwały sposób. W tym celu Rada wyznaczyła władzom Grecji termin na podjęcie skutecznych działań wpływający dnia 27 października 2009 r.
- (3) Dnia 30 listopada 2009 r. Rada stwierdziła zgodnie z art. 126 ust. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), że Grecja nie podjęła skutecznych działań; w konsekwencji dnia 16 lutego 2010 r. Rada, kierując się zaleceniem Komisji, wezwała Grecję zgodnie z art. 126 ust. 9 TFUE do wprowadzenia środków służących ograniczeniu nadmiernego deficytu najpóźniej do 2012 r. Rada wyznaczyła także dzień 15 maja 2010 r. jako termin podjęcia skutecznych działań.
- (4) Bardzo poważne pogorszenie sytuacji finansowej greckiego rządu skłoniło państwa członkowskie, których walutą jest euro, do podjęcia w 2010 r., działając na wniosek Grecji, decyzji o udzieleniu temu państwu pomocy stabilizacyjnej w celu ochrony stabilności finansowej w całej strefie euro, w powiązaniu z pomocą wielostronną udzieloną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Od marca 2012 r. pomoc państw członkowskich, których walutą jest euro, jest udzielana w formie pożyczki z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej.
- (5) W dniu 10 maja 2010 r. Rada przyjęła decyzję 2010/320/UE ⁽³⁾ skierowaną do Grecji na podstawie art. 126 ust. 9 i art. 136 TFUE w celu wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwała Grecję do wprowadzenia środków zmierzających do ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne do skorygowania nadmiernego deficytu najpóźniej do 2014 r.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2009/415/WE z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Grecji (Dz.U. L 135 z 30.5.2009, s. 21).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

⁽³⁾ Decyzja Rady 2010/320/UE z dnia 8 czerwca 2010 r. skierowana do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanemu za niezbędne do likwidacji nadmiernego deficytu (Dz.U. L 145 z 11.6.2010, s. 6).

- (6) Decyzja 2010/320/UE została kilkakrotnie znacznie zmieniona. W dniu 12 lipca 2011 r. decyzja ta została przekształcona decyzją Rady 2011/734/UE ⁽¹⁾. Decyzja ta była następnie wielokrotnie znacząco zmieniana w okresie od 8 listopada 2011 r. do grudnia 2012 r. ⁽²⁾.
- (7) W dniu 8 lipca 2015 r. Grecja wystąpiła o pomoc finansową z Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS) w postaci trzyletniej pożyczki, a w dniu 12 lipca 2015 r. osiągnięto porozumienie co do zasady w sprawie udzielenia Grecji pożyczki w wysokości do 86 000 mln EUR.
- (8) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 ⁽³⁾, w szczególności jego art. 7, państwo członkowskie występujące o pomoc finansową z EMS musi przygotować program dostosowań makroekonomicznych („program”) do zatwierdzenia przez Radę. Program taki powinien zapewnić przyjęcie szeregu reform koniecznych w celu poprawy stabilności finansów publicznych i otoczenia regulacyjnego.
- (9) Przygotowany przez Grecję program został zatwierdzony decyzją wykonawczą Rady (UE) 2015/1411 ⁽⁴⁾. Protokół ustaleń dotyczący szczegółowych warunków w zakresie polityki gospodarczej między Komisją a władzami Grecji został podpisany w dniu 19 sierpnia 2015 r.
- (10) W dniu 19 sierpnia 2015 r. Rada, kierując się zaleceniem Komisji, przyjęła decyzję (UE) 2015/1410 ⁽⁵⁾ na mocy art. 126 ust. 9 TFUE i wezwała Grecję do wprowadzenia środków zmierzających do ograniczenia deficytu uznanych za niezbędne w celu korekty nadmiernego deficytu najpóźniej do 2017 r.
- (11) Zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 472/2013 Grecja była zwolniona z obowiązku przedkładania odrębnych sprawozdań w ramach procedury nadmiernego deficytu i przedkładała sprawozdania w ramach programu, którym była objęta.
- (12) W czerwcu 2016 r. Grecja pomyślnie przeszła pierwszy przegląd programu. W dniu 15 czerwca 2017 r. Eurogrupa z zadowoleniem odnotowała, że Grecja zrealizowała zadania wstępne związane z drugim przeglądem, co pozwoliło zakończyć ten przegląd. Podczas posiedzeń Eurogrupy w dniach 24 maja 2016 r. i 15 czerwca 2017 r. wyjaśniono, jakie środki zostaną wprowadzone na wypadek, gdyby po pomyślnym zakończeniu programu konieczne było zapewnienie zdolności obsługi greckiego zadłużenia.
- (13) Zgodnie z art. 4 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do TFUE, Komisja dostarcza dane na potrzeby zastosowania tej procedury. W ramach stosowania tego Protokołu państwa członkowskie przedkładają dane na temat deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz inne związane z tym zmienne dwa razy w roku, mianowicie przed dniem 1 kwietnia oraz przed dniem 1 października, zgodnie z art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 ⁽⁶⁾.
- (14) Rada podejmuje decyzje o uchyleniu decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu na podstawie przedłożonych danych. Ponadto decyzja w sprawie istnienia nadmiernego deficytu powinna być uchylona tylko wówczas, gdy prognozy Komisji wskazują, że deficyt nie przekroczy w okresie objętym prognozą wartości referencyjnej określonej w Traktacie na poziomie 3 % PKB ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2011/734/UE z dnia 12 lipca 2011 r. skierowana do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków zmierzających do skorygowania jej nadmiernego deficytu (Dz.U. L 296 z 15.11.2011, s. 38).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2011/791/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie zmiany decyzji 2011/734/UE skierowanej do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu (Dz.U. L 320 z 3.12.2011, s. 28), decyzja Rady 2012/211/UE z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie zmiany decyzji 2011/734/UE skierowanej do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu (Dz.U. L 113 z 25.4.2012, s. 8), decyzja Rady 2013/6/UE z dnia 4 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany decyzji 2011/734/UE skierowanej do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu (Dz.U. L 4 z 9.1.2013, s. 40).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2015/1411 z dnia 19 sierpnia 2015 r. zatwierdzająca program dostosowań makroekonomicznych Grecji (Dz.U. L 219 z 20.8.2015, s. 12). Decyzja wykonawcza (EU) 2015/1411 została ponownie opublikowana we wszystkich językach urzędowych w Dz.U. L 91 z 7.4.2016, s. 27.

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (UE) 2015/1410 z dnia 19 sierpnia 2015 r. wzywająca Grecję do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu (Dz.U. L 219 z 20.8.2015, s. 8). Decyzja (EU) 2015/1410 została ponownie opublikowana we wszystkich językach urzędowych w Dz.U. L 91 z 7.4.2016, s. 18.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Zgodnie ze „Szczegółowymi zasadami wdrażania paktu na rzecz stabilności i wzrostu oraz wytycznymi dotyczącymi formy i treści programów stabilności i konwergencji”, uzgodnionymi przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy dnia 15 maja 2017 r. Zob.: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf>.

- (15) Na podstawie danych przedstawionych przez Komisję (Eurostat) zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 479/2009, w oparciu o dane przedłożone przez Grecję w kwietniu 2017 r., pierwszy przegląd programu oraz prognozę Komisji z wiosny 2017 r., uzasadnione jest sformułowanie następujących wniosków:
- Począwszy od 2009 r., kiedy to deficyt osiągnął szczytowy poziom 15,1 % PKB, saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych ulega ciągłej poprawie – deficyt spadł w 2015 r. do 5,9 % PKB (3,2 %, jeżeli pominie się wpływ netto interwencji państwa związanej ze wsparciem dla sektora finansowego, zgodnie z danymi Eurostatu), a w 2016 r. zmienił się w nadwyżkę wynoszącą 0,7 % PKB ⁽¹⁾. Do tego spadku deficytu doprowadziły – zasadniczo w równej mierze – ograniczenie wydatków i konsolidacja dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych.
 - Uwzględniając pakiet środków budżetowych przyjęty w kontekście pierwszego przeglądu, które zgodnie z prognozami przyniosą w całym 2018 r. 3 % PKB, oraz środki uzgodnione w ramach drugiego przeglądu, aby wyrównać częściowo skutki, jakie będzie mieć dla budżetu wprowadzenie w całym kraju systemu solidarnościowych zasiłków dochodowych, prognoza Komisji z wiosny 2017 r. wskazuje, że w 2017 r. wystąpi deficyt 1,2 % PKB, a w 2018 r. – przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki – pojawi się nadwyżka wynosząca 0,6 % PKB. Przewiduje się, że środki wskazane w średniookresowej strategii budżetowej na lata 2018–2021, którą greckie władze przyjęły w maju 2017 r., a więc już po dacie granicznej zbierania danych do prognozy Komisji z wiosny 2017 r., poprawią wyniki budżetowe prognozowane tam na 2018 r. i w średnim okresie. Oczekuje się zatem, że w okresie objętym prognozą deficyt utrzyma się na poziomie niższym od wartości referencyjnej określonej w Traktacie, wynoszącej 3 % PKB.
 - Wysoki deficyt budżetowy, spadek nominalnego PKB i wydatki na pomoc finansową dla sektora bankowego spowodowały wzrost relacji długu greckiego sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB z 109,4 % w 2008 r. ⁽²⁾ do 179,0 % w 2016 r.; temu wzrostowi nie zdołała zapobiec znaczna operacja restrukturyzacji długu, którą przeprowadzono w 2012 r. W szczególności, relacja długu Grecji do jej PKB wzrosła z poziomu 177,4 % w 2015 r. do 179,0 % w 2016 r., ponieważ nadwyżkę budżetową z 2016 r. wykorzystano częściowo na stworzenie niezbędnych rezerw gotówkowych. Wzrost ten był również związany z kontynuacją pozytywnego trendu w zakresie wartości rezydualnej zmiany długu dzięki spłacie zaległych należności, których nie uwzględniano – zgodnie z zasadami dotyczącymi statystyki – w długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Prognozy wskazują, że relacja długu do PKB utrzyma się w 2017 r. na zasadniczo niezmiennym poziomie, ponieważ kontynuowany będzie proces spłaty zaległych należności, ale w 2018 r. spadnie do 174,6 % dzięki pojawieniu się nadwyżki budżetowej i sprzyjających warunków koniunkturalnych.
- (16) Z opublikowanych przez Komisję (Eurostat) w kwietniu 2017 r. danych dotyczących wyniku budżetowego Grecji za 2016 r. i z prognozy Komisji z wiosny 2017 r. wynika, że Grecja spełnia warunki wymagane, aby Rada mogła uchylić swoją decyzję w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w tym państwie. Kwestie makroekonomiczne mające istotne znaczenie w kontekście zalecenia Komisji dotyczącego uchylenia decyzji Rady w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Grecji, w tym kierunek polityki budżetowej w średnim okresie, były również dyskutowane podczas posiedzenia Eurogrupy w dniu 15 czerwca 2017 r.
- (17) Od 2017 r., tzn. następnego roku po dokonaniu korekty nadmiernego deficytu, Grecja podlega funkcji zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu i będzie w dalszym ciągu monitorowana w ramach programu obejmującego okres do połowy 2018 r. Po tym czasie Grecja powinna czynić w odpowiednim tempie postępy na drodze do osiągnięcia swojego średniookresowego celu budżetowego, przestrzegając przy tym wartości referencyjnej dotyczącej wydatków, oraz spełniać kryterium długu zgodnie z art. 2 ust. 1a rozporządzenia (WE) nr 1467/97.
- (18) Zgodnie z art. 126 ust. 12 TFUE decyzję Rady w sprawie istnienia nadmiernego deficytu należy uchylić, kiedy nadmierny deficyt w danym państwie członkowskim zostanie, w ocenie Rady, skorygowany.
- (19) W opinii Rady nadmierny deficyt w Grecji został skorygowany i w związku z tym należy uchylić decyzję 2009/415/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Z ogólnej oceny wynika, że sytuacja nadmiernego deficytu w Grecji została skorygowana.

⁽¹⁾ Według danych przedstawionych przez Eurostat saldo pierwotne sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniosło 3,9 % PKB w 2016 r. Zgodnie z definicją określoną w programie saldo pierwotne wyniosło 4,2 % PKB. Definicja określona w programie wyłącza jednorazowe koszty dokapitalizowania banków, wydatki związane z migracją nieuwzględniające transferów z Unii, transfery środków pieniężnych związane z decyzjami państw członkowskich, których walutą jest euro, dotyczącymi dochodów krajowych banków centralnych strefy euro (równorzędne z zyskami z programu dotyczącego rynku papierów wartościowych (SMP) i z umowy o aktywach finansowych netto (ANFA)) oraz część dochodów z prywatyzacji, ale uwzględnia zmianę stanu pozostających do uregulowania, a jeszcze nierozpatrzone zwrotów podatku.

⁽²⁾ Wskaźnik długu za 2008 r. został zrewidowany w górę w stosunku do pierwotnie opublikowanej wartości 94,6 % PKB ze względu na korekty statystyczne mające wpływ zarówno na dług sektora instytucji rządowych i samorządowych, jak i na PKB.

Artykuł 2

Decyzja 2009/415/WE traci niniejszym moc.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 25 września 2017 r.

W imieniu Rady
M. MAASIKAS
Przewodniczący
